

Kielce, dnia 17 października 2007 roku

Znak: WK – 60/27/3848/2007

Pani Krystyna Kielisz
Burmistrz Miasta i Gminy
Opatów

Wystąpienie pokontrolne

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), w związku z § 4 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 roku w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz. U. Nr 167, poz. 1747), przeprowadziła w Urzędzie Miasta i Gminy Opatów w dniach 31 lipca - 20 sierpnia 2007 roku kontrolę doraźną w zakresie podejmowania czynności zmierzających do wyegzekwowania podatku od nieruchomości od osób prawnych, jak również podatków pobieranych w formie łącznego zobowiązania pieniężnego według stanu na dzień 31 grudnia 2005 r.

W wyniku kontroli stwierdzono niżej opisane nieprawidłowości i uchybienia, które powstały wskutek nie przestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową jednostki.

Przedstawiając ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności statutowej jednostki.

1. W kontrolowanej jednostce zaniechano ustalenia procedur kontroli finansowej w zakresie gromadzenia podatków i opłat. Zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy o finansach publicznych kontrola finansowa w jednostkach sektora finansów publicznych dotyczy między innymi procesów związanych z gromadzeniem środków publicznych. Z art. 47 ust. 2 pkt 2 i 3 wynika, że kontrola finansowa obejmuje badanie i porównanie stanu faktycznego ze stanem wymaganym w zakresie m.in. dotyczącym procesów pobierania i gromadzenia środków publicznych oraz prowadzenia gospodarki finansowej i stosowanie procedur dotyczących tych procesów. Zaniechanie ustalenia w formie pisemnej procedur kontroli finansowej narusza art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r., o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.).

Odpowiedzialność za powyższe ponosi Burmistrz Miasta i Gminy.

Wniosek pokontrolny Nr 1

1.1 Ustalić w formie pisemnej procedury kontroli finansowej w zakresie gromadzenia podatków i opłat, uwzględniając „Standardy kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych”, stanowiących Załącznik do Komunikatu Nr 13 Ministra Finansów z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie standardów kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 7, poz. 58).

1.2 Stosować w praktyce procedury kontroli finansowej w zakresie gromadzenia podatków i opłat zgodnie z art. 47 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku, o finansach publicznych (Dz. U., Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.).

2. Kontrola ustalonych oraz stosowanych w jednostce zasad rachunkowości wykazała następujące nieprawidłowości:

a) do czasu trwania kontroli obowiązywało Zarządzenie Nr 6/2002 Burmistrza Miasta i Gminy w Opatowie z dnia 25.09.2002 r., w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont dla budżetu i jednostki budżetowej oraz ustalenia zasad prowadzenia rachunkowości. W § 7 tegoż Zarządzenia nieprawidłowo postanowiono, że „ewidencję podatków i opłat prowadzi się zgodnie z instrukcją Nr 1 DR Ministerstwa Finansów z dnia 12 września 1991 roku w sprawie ewidencji podatków i opłat w gminie”. Przedmiotowa Instrukcja Ministra Finansów utraciła swoją moc obowiązującą w dniu 31 grudnia 1998 roku. Od 1999 roku ewidencję podatków i opłat lokalnych należało prowadzić według zasad określonych w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 25 maja 1999 r., w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 50, poz. 511 z późn. zm.), a od 1 lipca 2006 roku określonych Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2006 r., w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 112, poz. 761). W trakcie kontroli ustalono, że w kontrolowanej jednostce nie przestrzegano przepisów w/w rozporządzeń, zgodnie z którymi ewidencja podatków i opłat winna stanowić integralną część ewidencji księgowej urzędu, m. in. nie stosowano w sposób prawidłowy przepisów w zakresie dokonywania przypisów i odpisów podatków oraz funkcjonowania kont.

b) do czasu trwania kontroli Kierownik jednostki nie dokonał aktualizacji zasad rachunkowości ustalonych w w/w Zarządzeniu, tym samym zaniechał wymogu dostosowania prowadzonej w jednostce rachunkowości do szczególnych jej zasad, określonych w:

* powołanych powyżej rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia 25 maja 1999 r., a następnie z dnia 21 czerwca 2006 r. Zgodnie z § 35 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2006 r., w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego dostosowanie planu kont do zasad wynikających z rozporządzenia winno było nastąpić w terminie do dnia 1 stycznia 2007 roku,

* Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r., w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 142, poz.1020), czym naruszono § 21 tegoż rozporządzenia, zgodnie z którym dostosowanie takie winno było nastąpić w terminie do dnia 31 października 2006 roku.

Powyższe zaniechanie narusza w swojej konsekwencji art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r., o rachunkowości (jedn. tekst z 2002 roku, Dz. U. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.) obligujący kierownika jednostki do ustalania w formie pisemnej oraz aktualizacji dokumentacji opisującej w języku polskim przyjęte przez jednostkę zasady, (politykę) rachunkowości.

c) od 2002 roku ewidencję podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego prowadzono w kontrolowanej jednostce przy użyciu programów komputerowych firmy RADIX, jednak w polityce rachunkowości nie określono zasad prowadzenia ewidencji podatków przy użyciu komputera wskutek zaniechania wskazania opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji. Nie określono również wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych, co stanowi naruszenie art. 10 ust.

1 pkt 3 lit b i lit c ustawy z dnia 29 września 1994 r., o rachunkowości (jedn. tekst z 2002 roku, Dz. U. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponosi Burmistrz Miasta i Gminy, na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r., o rachunkowości.

Wniosek pokontrolny Nr 2

2.1 Dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości uaktualnić i dostosować do zmian wynikających z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz.1020) oraz Rozporządzenia z dnia 21 czerwca 2006 r., w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 112, poz. 761).

2.2 W polityce rachunkowości określić zasady prowadzenia ewidencji księgowej, w tym podatków przy użyciu komputera poprzez wskazywanie opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metody zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, określić ponadto wersje oprogramowania i datę rozpoczęcia jego eksploatacji, jak również wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych, zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit b i lit c ustawy z dnia 29 września 1994 r., o rachunkowości (jedn. tekst z 2002 roku, Dz. U. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

2.3 Ewidencję podatków i opłat prowadzić zgodnie z uaktualnionymi w jednostce zasadami (polityką) rachunkowości, wynikającymi z obowiązujących przepisów prawa.

3. Ustalono, że zapisy księgowe w ewidencji podatków nie są powiązane z dowodami źródłowymi, jak również nie zawierają elementów określonych art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości, np. decyzja Burmistrza z dnia 14.06.2006 r., Znak: Fin.3110/OP/U/2/2006 w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w kwocie 312.228 zł nieprawidłowo ujęta w ewidencji pod datami będącymi terminami płatności poszczególnych rat podatku. Jako nr dowodu wskazano POG/0103 P, natomiast nie wskazano opisu operacji. Decyzję należało ująć pod datą jej wydania oraz określić w urządzeniach księgowych rodzaj i numer dowodu księgowego oraz wskazać zrozumiały tekst opisu operacji, stosownie do wymogów określonych wyżej wspomnianym art. 23 ust. 2 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym zapis księgowy powinien zawierać co najmniej: datę dokonania operacji gospodarczej, określenie rodzaju i numer identyfikacyjny dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu, jego datę, jeżeli różni się ona od daty dokonania operacji, zrozumiały tekst, skrót lub kod opisu operacji, z tym że należy posiadać pisemne objaśnienia treści skrótów lub kodów, kwotę i datę zapisu, oznaczenie kont, których dotyczy. Ponadto ustalono, że dowody księgowe służące do dokonywania przypisów i odpisów nie są powiązane z zapisami księgowymi, wobec zaniechania wskazywania na dowodach numeru identyfikacyjnego pozwalającego na identyfikację dowodów na wszystkich etapach przetwarzania danych, co narusza art. 14 ust. 2 i art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r., o rachunkowości (jedn. tekst z 2002 roku, Dz. U. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

Odpowiedzialność za powyższe ponosi były Skarbnik Gminy.

Wniosek pokontrolny Nr 3

3.1 Zapisów księgowych dokonywać w sposób zgodny z wymogami określonymi art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r., o rachunkowości (jedn. tekst z 2002 roku, Dz. U., Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

3.2 Dowody księgowe służące do dokonywania przypisów i odpisów podatków powiązywać z zapisami księgowymi, zgodnie z art. 14 ust. 2 i art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r., o rachunkowości (jedn. tekst z 2002 roku, Dz. U., Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

4. Gmina nie prowadziła prawidłowo czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych w stosunku do podatników podatku od nieruchomości od osób prawnych oraz osób fizycznych, objętych kontrolą – z wyłączeniem podmiotów w stanie upadłości, których zaległości na dzień 31.12.2005 r. wynosiły łącznie 494.158,44 zł. Powyższa nieprawidłowość stanowi naruszenie § 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r., w sprawie wykonania niektórych przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.), zgodnie z którym należy prowadzić systematyczną kontrolę terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych, jak również narusza w swojej konsekwencji art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku, o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (jedn. tekst Dz. U. z 2005 r., Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.), zgodnie z którym w razie uchylenia się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel winien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych. Przedmiotowy obowiązek wystawiania upomnień w przypadku zwłoki w zapłacie zobowiązań wynika z § 3 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia, w związku z art. 15 § 1 wzmiankowanej ustawy, a po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu należy wystawiać tytuły wykonawcze i kierować je systematycznie, bez zwłoki do właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego, stosownie do przepisów określonych § 5 ust. 1, § 6 ust. 1 i § 7 ust. 4 tegoż rozporządzenia.

Odpowiedzialność za powyższe ponosi były Skarbnik oraz Burmistrz Miasta i Gminy.

Wniosek pokontrolny Nr 4

4.1 Prowadzić systematyczną kontrolę terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych, zgodnie z § 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r., sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U., Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.).

4.2 W przypadku zwłoki w zapłacie zobowiązania podatkowego wystawiać upomnienia, stosownie do § 3 ust. 1 w/w Rozporządzenia (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.), w związku z art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r., o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r., Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.).

4.3 Po bezskutecznym upływie określonego w upomnieniu terminu płatności zobowiązania wystawiać systematycznie, bez zwłoki tytuły wykonawcze i kierować do właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego stosownie do przepisów określonych § 5 ust. 1, § 6 ust. 1 i § 7 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r., (Dz. U., Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.).

5. Decyzją Fin. 3110/OP/U/2/2006 z dnia 14.06.2006 r., Burmistrz Miasta i Gminy umorzył podatnikowi (nr konta 00005309/06) zaległość z tytułu podatku od nieruchomości w kwocie 312.228,00 zł, natomiast decyzją Fin. 3110/OP/U/2/2007 z dnia 29.03.2007 r., umorzył podatnikowi (nr konta 00005297/06) odsetki w kwocie 3.505,00 zł od uregulowanych zaległości podatkowych. Wydanie przedmiotowych decyzji umorzeniowych nastąpiło bez zebrania materiału dowodowego wskazującego na przeprowadzenie wnikliwego postępowania wyjaśniającego mającego na celu ustalenie czy zachodzą okoliczności uzasadniające udzielenie ulgi. Przedmiotowa nieprawidłowość stanowi naruszenie art. 67 a § 1, art. 122, art. 187 § 1 i art. 191 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r., ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 roku, Nr 8, poz. 60 ze zm.), zgodnie z którymi decyzje w sprawie ulg w zapłacie podatków należy podejmować po

przeprowadzeniu wnikliwego postępowania wyjaśniającego mającego na celu ustalenie czy zachodzą przesłanki do uwzględnienia wniosku podatnika. Mimo że decyzje w tych sprawach są oparte na swobodnym uznaniu, ich wydanie powinno być poprzedzone zebraniem materiału dowodowego pozwalającego na wnikliwą i obiektywną ocenę stanu faktycznego w momencie rozpatrywania wniosku i podejmowania decyzji.

Odpowiedzialność ponosi inspektor d/s wymiaru zobowiązań podatkowych, który prowadził postępowanie podatkowe oraz Burmistrz Miasta i Gminy.

Wniosek pokontrolny Nr 5

Decyzje w sprawie umorzenia zaległości z tytułu podatku od nieruchomości lub odsetek za zwłokę wydawać po uprzednim dokładnym wyjaśnieniu stanu faktycznego, zebraniu i wyczerpującym rozpatrzeniu materiału dowodowego, stosownie do wymogów określonych art. 67 a § 1, art. 122, art. 187 § 1 i art. 191 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku, ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r., Nr 8, poz. 60 ze zm.).

6. Kontrola w zakresie odpisów podatku od nieruchomości wykazała następujące nieprawidłowości:

a) w dniu 18.12.2006 roku Burmistrz w stosunku do 2 podatników (osoby prawne), co do których w 2005 oraz 2004 r., otrzymał z Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego informację o wykreśleniu z rejestru przedsiębiorców tych podatników, wydał decyzje o odpisaniu w urządzeniach wymiarowo – księgowych kwot, odpowiednio 73.022,57 zł (za 1998 r. – 51.552,50 zł i 1999 r. – 21.470, 07 zł) oraz 32.098,90 zł (za 2000 r.). W zaistniałej sytuacji organ podatkowy nie posiada postanowień sądu o ukończeniu rozpoczętego postępowania upadłościowego wobec wymienionych podatników. W decyzjach podano, że kwoty powyższe uległy przedawnieniu na podstawie art. 70 § 1 ustawy ordynacja podatkowa. Zgodnie z tym przepisem zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. W przedmiotowej sprawie nie uwzględniono faktu, iż podatnicy znajdowali się w stanie upadłości, a zgodnie z art. 70 § 3 tej ustawy bieg terminu przedawnienia przerywa ogłoszenie upadłości. Po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo od dnia następującego po dniu uprawomocnienia postanowienia o ukończeniu postępowania upadłościowego. Kontrolni nie przedstawiono dokumentacji pozwalającej stwierdzić, że prawidłowo należności uznano za przedawnione na podstawie art. 70 § 1 ustawy, w sposób wykluczający umorzenie tych należności z urzędu na podstawie art. 67 d § 1 pkt 3 ustawy ordynacja podatkowa, zgodnie z którym organ podatkowy może z urzędu udzielać ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, jeżeli kwota zaległości nie została zaspokojona w zakończonym postępowaniu likwidacyjnym lub upadłościowym. W przypadku wygaśnięcia zobowiązania w formie niepieniężnej, w związku z przedawnieniem, odpisu należy dokonać na podstawie dokumentu informującego o przedawnieniu np. notą księgową, stosownie do § 4 ust. 4 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2006 r., w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 112, poz. 761), bez wydawania decyzji organu podatkowego.

b) w dniu 30 grudnia 2006 roku i w dniu 31 lipca 2007 roku podatnikom podatku od nieruchomości od osób fizycznych odpisano przedawnione zaległości, odpowiednio dla dwóch podatników w łącznej kwocie 973,10 zł (za lata 1990 – 1998) i w łącznej kwocie 763,50 zł (za lata 1992 – 2000) oraz dla dwóch podatników za lata 1999 - 2001, odpowiednio w łącznych kwotach 1.537,10 zł i 935 zł. Z powyższego wynika, że odpisów z tytułu przedawnienia nie dokonywano systematycznie, tj. po upływie 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku, zgodnie z art. 70 § 1 ustawy ordynacja podatkowa. W stosunku do dwóch podatników, którym w dniu 31.07.2007 roku odpisano zaległości z tytułu przedawnienia nie prowadzono

postępowania mającego na celu ustalenie aktualnie posiadanego majątku. Decyzje o przedawnieniu podjęto między innymi w oparciu o protokoły o stanie majątkowym z 1998 r. i 2000 r. Zaniechanie dokonywania systematycznych odpisów należności przedawnionych skutkuje zawyżeniem stanu zaległości w ewidencji księgowej, w związku z czym prowadzone księgi nie odzwierciedlają stanu rzeczywistego, co narusza w swojej konsekwencji art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r., o rachunkowości (jedn. tekst z 2002 roku, Dz. U., Nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponosi inspektor d/s wymiaru zobowiązań podatkowych wobec zaniechania przeprowadzenia wnikliwego postępowania wyjaśniającego oraz Burmistrz Miasta i Gminy.

Wniosek pokontrolny Nr 6

6.1 Przed odpisaniem należności przeprowadzać postępowanie mające na celu ustalenie czy zostały spełnione warunki pozwalające uznać należność jako przedawnioną, czy należy umorzyć należności z urzędu na podstawie art. 67 d § 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku, ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 roku, Nr 8, poz. 60 ze zm.).

6.2 W przypadku wygaśnięcia zobowiązania w formie niepieniężnej, w związku z przedawnieniem, odpisu dokonywać na podstawie dokumentu informującego o przedawnieniu np. notą księgową, stosownie do § 4 ust. 4 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2006 r., w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 112, poz. 761).

6.3 Nie dopuszczać do przedawnienia należności z tytułu podatku od nieruchomości, konsekwentnie podejmować wobec osób posiadających zaległości podatkowe czynności prawne, zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

6.4 Analizować systematycznie stan zaległości podatkowych aby po upływie 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku zgodnie z art. 70 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku, ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 roku, Nr 8, poz. 60 ze zm.), i o ile bieg terminu przedawnienia nie został przerwany, odpisywać w urzędzeniach księgowych należności przedawnione.

6.5 Nie zawyżać stanu należności w ewidencji księgowej z tytułu należności przedawnionych, księgi prowadzić rzetelnie aby odzwierciedlały stan rzeczywisty sytuacji majątkowej i finansowej jednostki, stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r., o rachunkowości (jedn. tekst z 2002 roku, Dz. U., Nr 76, poz. 694 późn. zm.).

7. Czterem podatnikom podatku od nieruchomości od osób fizycznych, których zaległości na koniec 2005 roku wynosiły łącznie 7.030,20 zł i pochodziły z lat 1990 – 2005 nie doręczono decyzji ustalających podatek od nieruchomości z powodu śmierci podatnika lub braku adresu. W zaistniałej sytuacji dokonywano przypisu podatku na kontach tych podatników, co narusza art. 21 § 1 pkt 2 ustawy ordynacja podatkowa. Przypisu podatku na koncie podatnika należy dokonywać pod datą skutecznie doręczonej decyzji wymiarowej, gdyż zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia takiej właśnie decyzji, stosownie do art. 21 § 1 pkt 2 powołanej wyżej ustawy ordynacja podatkowa, w związku z § 4 ust. 1 pkt 2 obowiązującego do 30 czerwca 2006 roku Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 maja 1999 r., w sprawie zasad rachunkowości i planu kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (aktualnie § 4 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2006 r., w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego). Ustalenia kontroli wskazują, że w przedmiotowej sprawie zaniechano prowadzenia właściwego postępowania wyjaśniającego w sprawie nie doręczonych decyzji ustalających wysokość zobowiązania

podatkowego, tj. nie wykorzystano żadnych uprawnień organu podatkowego określonych w n/w przepisach:

* dział III, rozdział 3 „Zabezpieczenie wykonania zobowiązań podatkowych” oraz rozdział 15 „Odpowiedzialność osób trzecich” ustawy ordynacja podatkowa,

* art. 154 § 2 ustawy ordynacja podatkowa, zgodnie z którym pisma skierowane do osób fizycznych nieznanymi z miejsca pobytu, dla których sąd nie wyznaczył przedstawiciela, doręcza się przedstawicielowi wyznaczonemu na podstawie art. 138 § 2 tej ustawy,

* art. 1025 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r., kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.), zgodnie z którym Sąd na wniosek osoby mającej w tym interes stwierdza nabycie spadku przez spadkobiercę. Domniemywa się, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, jest spadkobiercą. Ustalenie spadkobiercy umożliwia wydanie decyzji podatkowych na podstawie art. 100, w związku z art. 102 ustawy ordynacja podatkowa.

Równocześnie w przypadku śmierci podatnika i nie ustalenia przez organ podatkowy osoby, na której ciąży obowiązek podatkowy należy zawieszać postępowanie podatkowe, zgodnie z przepisami art. 201 § 1 pkt 1 ustawy ordynacja podatkowa. W przypadku nie zgłoszenia się spadkobierców lub nie ustalenia ich przez organ podatkowy w ciągu roku od dnia zawieszenia postępowania należy rozważać zwracanie się do sądu o ustanowienie kuratora spadku, stosownie do przepisów określonych art. 205a § 2 w/w ustawy ordynacja podatkowa.

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponosi inspektor d/s wymiaru zobowiązań podatkowych oraz Burmistrz Miasta i Gminy.

Wniosek pokontrolny Nr 7

7.1 Przypisu podatku od nieruchomości od osób fizycznych dokonywać na koncie podatników pod datą skutecznie doręczonej decyzji wymiarowej, stosownie do przepisów art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r., ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 roku, Nr 8, poz. 60 ze zm.), w związku z § 4 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 2006 r., w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 112, poz. 761).

7.2 Dostosować wykorzystywany w jednostce program komputerowy w zakresie ewidencji podatkowej, aby umożliwić dokonywanie przypisów na kontach podatników, zaraz po skutecznym doręczeniu decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego.

7.3 Zweryfikować konta podatników podatku od nieruchomości od osób fizycznych pod kątem zasadności dokonania przypisu zobowiązania podatkowego. W przypadku ustalenia, że dokonano przypisu podatku przy braku doręczenia decyzji wymiarowych, urealnić saldo należności dokonując stosownego odpisu.

7.4 Po zakończeniu przez właściwy sąd powszechny postępowania o stwierdzenie nabycia spadku (art. 1025 kodeksu cywilnego) wydawać decyzje o zakresie odpowiedzialności spadkobierców, stosownie do przepisów określonych art. 100 i art. 102 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku, ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 roku, Nr 8, poz. 60 ze zm.).

7.5 W przypadku śmierci podatnika i nieustalenia przez organ podatkowy osoby, na której ciąży obowiązek podatkowy, zawieszać postępowanie podatkowe, zgodnie z przepisami art. 201 § 1 pkt 1 ustawy ordynacja podatkowa. W przypadku nie zgłoszenia się spadkobierców lub nie ustalenia ich przez organ w ciągu roku od dnia zawieszenia postępowania - rozważać zwracanie się do sądu o ustanowienie kuratora spadku, stosownie do przepisów określonych art. 205a § 2 ustawy ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 roku, Nr 8, poz. 60 ze zm.).

7.6 Prowadzić postępowanie mające na celu ustalenia aktualnego adresu podatnika poprzez występowanie między innymi do Centralnego Biura Adresowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, które udziela informacji o osobach zameldowanych w Polsce.

8. Z decyzji Burmistrza wydanej w dniu 28.05.2007 roku dla osoby fizycznej w sprawie odpisu podatku od nieruchomości w kwocie 1.091,20 zł za lata 1999-2003 wynika, że podatnik bezzasadnie został opodatkowany za ten okres, albowiem nie posiadał przedmiotu opodatkowania. W zaistniałej sytuacji przedmiot opodatkowania w listopadzie 1998 roku przepisany został na inną osobę i w tym stanie rzeczy podatek od nieruchomości był naliczany równocześnie od dwóch osób (nieruchomość podwójnie opodatkowana), co narusza art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r., o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn., Dz. U. z 2006 r., Nr 121, poz. 844 z późn. zm.), zgodnie z którym podatnikiem podatku od nieruchomości są właściciele nieruchomości.

Odpowiedzialność ponosi inspektor d/s wymiaru zobowiązań podatkowych oraz Burmistrz.

Wniosek pokontrolny Nr 8

8.1 Decyzje wymiarowe wystawiać na podatników podatku od nieruchomości, wymienionych w przepisach określonych art. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku, o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn. Dz. U. z 2006 r., Nr 121, poz. 844 z późn. zm.).

8.2 Bieżąco, systematycznie analizować dane będące podstawą wymiaru podatku od nieruchomości celem zapewnienia prawidłowego opodatkowania podatników, w tym niedopuszczenia do podwójnego opodatkowania tego samego przedmiotu.

9. W kontrolowanej jednostce sporządzano wykaz upomnień przy użyciu programu komputerowego RADIX WIP zawierający: nr konta, podatnik, adres, nr upomnienia, data wystawienia, łączna kwota, należność, koszty, data doręczenia (rubryki nie wypełniano). W tym stanie rzeczy prowadzony rejestr upomnień nie zawiera danych w zakresie rodzaju i okresu należności (kwot poszczególnych rat zaległego podatku). Stosownie do § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku, w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.) rejestr upomnień winien być prowadzony zgodnie ze wzorem określonym w załączniku Nr 3 do tegoż rozporządzenia.

Odpowiedzialność za powyższe ponoszą inspektorzy oraz były Skarbnik Gminy z tytułu nadzoru.

Wniosek pokontrolny Nr 9

Ewidencję upomnień prowadzić zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik Nr 3 do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r., w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w tym stosownie do przepisów określonych § 4 ust. 3 tegoż rozporządzenia (Dz. U., Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.).

10. Kontrolowana jednostka nie korzystała z uprawnienia wierzyciela określonego w § 8 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r., w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.), zgodnie z którym jest uprawniona do uzyskania w organie egzekucyjnym informacji o sposobie załatwienia wniosku egzekucyjnego. Organ egzekucyjny ma obowiązek udzielić wyczerpującej odpowiedzi.

Odpowiedzialność ponoszą inspektorzy oraz były Skarbnik Gminy tytułem nadzoru.

Wniosek pokontrolny Nr 10

Występować do organu egzekucyjnego (naczelnika właściwego urzędu skarbowego) o udzielenie informacji o sposobie załatwienia wniosku egzekucyjnego, stosownie do § 8

Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U., Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.).

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r., Nr 55, poz. 577 z późn. zm.) wnosi o podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości i oczekuje od Pani Burmistrz informacji o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tut. Kolegium za pośrednictwem Prezesa Izby w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Kielcach
/-/
mgr Henryk Rzepa

Do wiadomości:
Przewodniczący Rady Miejskiej